Dokumentansvarig
Moa Dreyer

Fastställare
Lars Mauritzson

Fastställt
1/12/2026

Tekniska krav och anvisningar
Mark- och utemiljö
Ändrings-PM mark och utemiljö

Dokumentet gäller för följande verksamheter:

Bostad med särskild service, Förskola, Grundskola, Gymnasieskola, Kontor, Vård och omsorgsboende

Dokumentet gäller för:

Inhyrning, Nybyggnad, Ombyggnad

Revideringshistoriken avser och täcker in samtliga dokument inom området Mark och Utemiljö. Dokument som bara får nytt revideringsdatum utan övrig förändring lämnas utan notis. Endast större och övergripande ändringar noteras under denna rubrik. Förändringar i respektive dokument markeras inte.

Följande dokument är reviderade till TKA 2026:

- Huvuddokument – TKA mark och utemiljö, förskola, skola och gymnasium
- Huvuddokument – TKA mark och utemiljö, BmSS och VoB

Huvuddokument - TKA mark och utemiljö, förskola, skola och gymnasium

Åtgärd	Rubrik	Nuvarande text TKA 2025	Ny text TKA 2026	Kommentar	Syfte
Tillägg	2.4 Invasiva och främmande arter		Samtliga importerade växter ska kontrolleras och hanteras i enlighet med Länsstyrelsen Västra Götalands Råd till dig som köper plantor avseende förekomst av lövplattmasken *Obama nungara* innan plantering.	https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/djur/invasiva-frammande-arter/lovplattmask-obama-nungara.html Lagkrav från EU-förordningen om invasiva främmande arter. Bidrar även till att bevara och öka biologisk mångfald.	Följa lagkrav. Förhindra spridning av denna invasiva och främmande art.
Ändring	9.1 Hårdgjorda ytor	Samtliga ytor ska utföras med för ändamålet rätt trafikklass. Huvudgångstråken mellan grindentré och byggnadsentréer samt för att komma fram till sandytor ska göras körbara för sopning och snöröjning och ska ha en minsta bredd på 3m. Till nödutgångar räcker det med minst 1,5 m. för framkomlighet för vinterväghållning.	Samtliga ytor ska utföras med för ändamålet rätt trafikklass. Huvudgångstråken mellan grindentré och byggnadsentréer samt för att komma fram till sandytor ska göras körbara för sopning och snöröjning och ska ha en minsta bredd på 2,5 m. Krävs räddningsväg så ska fri vägbredd vara minst 3 m. Till nödutgångar räcker det med minst 1,5 m. för framkomlighet för vinterväghållning.	Fastighetens förutsättningar/friytan gör det ofta svårt att uppfylla krav på 3m. Räddningsväg bredd efter avstämning med Räddningstjänsten.	Underlätta projektering.
Tillägg	7 Växtmaterial		Arter med klassning Mycket hög risk eller Hög risk på SLU:s risklista för främmande arter	https://artfakta.se/risklistor/2024/taxa?category=PH&speciesgroupid=239	Förebyggande åtgärd för att förhindra spridning av främmande arter som

			2024 får inte förekomma i växtlistan.		kan utgöra en risk för biologisk mångfald.
Borttaget	6.1 Odlingar	Odlingslådorna ska platsbyggas i obehandlat trä.		Ej behov av att platsbygga, då de sköts av verksamheten. Prefabricerade kan vara billigare. Minskade produktionskostnader. Miljöplan styr val av trä.	Möjliggöra fler alternativ som kan leda till kostnadsminskning. Minskade produktionskostnader. Miljöplan styr val av trä.
Ändring	11.4 Skötsel och service	Skötselväg in på gården ska vara minst 3m bred och fri från hinder, såsom utskjutande delar på fasad.	Skötselväg in på gården ska vara minst 2,5 m bred och fri från hinder, såsom utskjutande delar på fasad.	Fastighetens förutsättningar/friytan gör det ofta svårt att uppfylla krav på 3m.	Underlätta projektering.

Huvuddokument - TKA mark och utemiljö, BmSS och VoB

Åtgärd	Rubrik	Nuvarande text TKA 2025	Ny text TKA 2026	Kommentar	Syfte
Tillägg	2.4 Invasiva och främmande arter		Samtliga importerade växter ska kontrolleras och hanteras i enlighet med Länsstyrelsen Västra Götalands Råd till dig som köper plantor avseende förekomst av lövplattmasken *Obama nungara* innan plantering.	https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/djur/invasiva-frammande-arter/lovplattmask-obama-nungara.html Lagkrav från EU-förordningen om invasiva främmande arter. Bidrar även till att bevara och öka biologisk mångfald.	Följa lagkrav. Förhindra spridning av denna invasiva och främmande art
Tillägg	6 Växtmaterial		Arter med klassning Mycket hög risk eller Hög risk på SLU:s risklista för främmande arter 2024 får inte	https://artfakta.se/risklistor/2024/taxa?category=PH&speciesgroupid=239	Hindra spridning av invasiva arter som utgör hot mot biologisk mångfald.

			förekomma i växtlistan.		
Ändring	14.5 Skötsel och service	Skötselväg in på gården ska vara minst 3 m bred och fri från hinder, såsom utskjutande delar på fasad. Grindar se Utrustning.	Skötselväg in på gården ska vara minst 2,5 m bred och fri från hinder, såsom utskjutande delar på fasad. Grindar se Utrustning.	Fastighetens förutsättningar/friytan gör det ofta svårt att uppfylla krav på 3m.	Underlätta projektering
Ändring	9.2 Hårdgjorda ytor	Samtliga ytor ska utföras med för ändamålet rätt trafikklass. Huvudgångstråken mellan grindentré och byggnadsentréer ska göras körbara för sopning och snöröjning, dvs. Bärighetsklass BK3.	Samtliga ytor ska utföras med för ändamålet rätt trafikklass. Huvudgångstråken mellan grindentré och byggnadsentréer samt för att komma fram till sandytor ska göras körbara för sopning och snöröjning och ska ha en minsta bredd på 2,5 m. Krävs räddningsväg så ska fri vägbredd vara minst 3 m. Till nödutgångar räcker det med minst 1,5 m. för framkomlighet för vinterväghållning.	BK3 borttaget, ändrat till rätt trafikklass. Fastighetens förutsättningar/friytan gör det ofta svårt att uppfylla krav på 3m. Räddningsväg bredd utifrån dialog med Räddningstjänsten.	Minskade produktionskostnader
Borttaget	8.1 Odlingar	Odlingslådorna ska platsbyggas i obehandlat trä.		Ej behov av att platsbygga, då de sköts av verksamheten. Prefabricerade kan vara billigare. Minskade produktionskostnader. Miljöplan styr val av trä.	Möjliggöra fler alternativ som kan leda till kostnadsminskning.
Ändring	6.12 Träd, nyplantering	Träd som ska ge skugga ska ha en krona som ger tänkt skuggeffekt och placeras söder/sydväst om ytan som ska skuggas. Stamomfånget bör vara minst 30 - 35 för att uppnå önskad funktion men får gärna vara större.	Träd som ska ge skugga ska ha en krona som ger tänkt skuggeffekt och placeras söder/sydväst om ytan som ska skuggas. Stamomfånget bör vara minst 50 – 55 cm för att uppnå önskad funktion men får gärna vara större.		Stärka den biologiska mångfalden, skapa ett bättre utomhusklimat med mer skugga och svalka, samt bidra till ett bättre inomhusklimat genom att minska värmestrålning mot fasader och fönster samt snabbare tillväxt.

Ändring	6.12 Träd, nyplantering	Träd ska vid plantering ha ett stamomfång på minst 20–25 cm men får gärna vara större.	Träd ska vid plantering ha ett stamomfång på minst 25–30 cm men får gärna vara större.		Stärka den biologiska mångfalden, skapa ett bättre utomhusklimat med mer skugga och svalka, samt bidra till ett bättre inomhusklimat genom att minska värmestrålning mot fasader och fönster samt snabbare tillväxt.